

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7PP/42/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123010729
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Hollá Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6123010729.1

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Barbory Sopkovej a prísediacich PhDr. Lenky Ťažkej a JUDr. Andrey Bacíkovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 29. 09. 2023 o žiadosti odsúdeného Z. R., X.. XX. XX. XXXX Y. F., o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného Z. R., X.. XX. XX. XXXX Y. F., V. L. S. P. H., S. F., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol postupne uložený rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 2T/37/2015 zo dňa 24. 04. 2015 v trvaní 6 (šiestich) rokov a 10 (desiatich) mesiacov a rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5T/140/2013 zo dňa 23. 05. 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2To/103/2014 zo dňa 23. 05. 2014 v trvaní 4 (štyroch) rokov, vždy so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 04. 08. 2023 bola súdu doručená žiadosť odsúdeného Z. R. o podmiennečné prepustenie, ktorú odôvodnil tým, že už má viac ako dve tretiny svojho trestu odsedené. Za čas vo výkone trestu si uvedomil veľa vecí, všetky svoje chyby oľutoval. Ak by mu súd dal šancu, sľubuje, že po prepustení si nájde zamestnanie a bude žiť ako normálny občan Slovenskej republiky.

Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, kde odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, zaslal súdu hodnotenie odsúdeného k žiadosti o podmiennečné prepustenie, z ktorého vyplýva, že odsúdený bol do výkonu trestu zo slobody predvedený dňa 27. 05. 2014 do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská bystrica, kde sa nachádzal do 01. 07. 2014. Správanie a vystupovanie voči personálu bolo na požadovanej úrovni. Príkazy a nariadenia personálu ústavu plnil. V dodržiavaní ústavného poriadku, právnych noriem platných vo výkone trestu odňatia slobody a časového rozvrhu dňa neboli zaznamenané žiadne nedostatky. Disciplinárne odmenený ani disciplinárne potrestaný nebol.

Dňa 01. 07. 2014 bol odsúdený premiestnený na ďalší výkon trestu do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, kde sa nachádzal do 18. 07. 2017. adaptácia na podmienky výkonu trestu odňatia slobody v tomto ústave prebehla bez problémov. V rámci vnútornej diferenciacie ústavu začal vykonávať trest v ubytovni s „C“ diferenciacnou skupinou. Svojim správaním a plnením si povinností si postupne vytvoril podmienky na zmenu diferenciacnej skupiny, ktorá mu bola zmiernená z „C“ na „B“ dňa 24. 03. 2015. Po zmiernení diferenciacnej skupiny bolo jeho správanie a vystupovanie naďalej na požadovanej úrovni. Príkazy a nariadenia personálu plnil. V dodržiavaní ústavného poriadku, právnych noriem platných vo výkone trestu odňatia slobody a časového rozvrhu dňa neboli zaznamenané závažné nedostatky. Zásady osobnej ako aj kolektívnej hygieny dodržiaval na požadovanej úrovni. V interpersonálnej oblasti vo vzťahu k spoluodsúdeným sa správal slušne, bez negatívnych prejavov. Sporadicky sa zapájal do ponúkaných osvetových a vzdelávacích aktivít -

prednášok organizovaných pre odsúdených v ubytovni. Disciplinárne potrestaný nebol, disciplinárne odmenený bol trikrát.

Dňa 18. 07. 2017 bol na základe vlastnej žiadosti premiestnený na ďalší výkon do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov, kde sa nachádzal do 17. 04. 2018. Adaptácia na podmienky výkonu trestu v tomto ústave prebehla bez problémov. Príkazy a nariadenia personálu ústavu plnil. V dodržiavaní ústavného poriadku, právnych noriem platných vo výkone trestu odňatia slobody a časového rozvrhu dňa neboli zaznamenané žiadne nedostatky. Disciplinárne potrestaný nebol, disciplinárne odmenený bol raz.

Dňa 17. 04. 2018 bol odsúdený, opäť na základe vlastnej žiadosti, premiestnený na ďalší výkon trestu odňatia slobody do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová. Správanie a vystupovanie je naďalej na požadovanej úrovni. V dodržiavaní ústavného poriadku, právnych noriem platných vo výkone trestu odňatia slobody a časového rozvrhu dňa boli zaznamenané aj menšie nedostatky, ktoré však neboli závažného charakteru. Nemá evidované disciplinárne tresty, disciplinárne odmenený bol celkovo jedenásťkrát. V rámci edukačnej činnosti sa zapája aj do ponúkaných osvetových a vzdelávacích aktivít. Dňa 04. 01. 2022 mu bol na základe návrhu pedagóga zmenená diferenciačná skupina z „B“ na „VO“ (výstupný oddiel) v rámci národného projektu Šanca na návrat, ktorého cieľom je u osôb vo výkone trestu odňatia slobody znížiť riziká sociálneho vylúčenia. V rámci resocializačných a výchovnovzdelávacích programov sú odsúdenému poskytnuté informácie zahrnuté do modulov o sociálnej komunikácii, sebapoznani, zamestnanosti, právnych aspektoch, finančnej gramotnosti, závislostiach a rodinných vzťahoch. Uvedených aktivít sa pravidelne zúčastňoval, bez zaznamenaných nedostatkov. Dňa 12. 05. 2022 bolo odsúdenému so súhlasom riaditeľa ústavu so sprievodom príslušníka zboru a s kontrolou technickými prostriedkami umožnenie opustenie ústavu za účelom vybavenia osobných dokladov. Dňa 24. 05. 2022 mu bola zmenená diferenciačná skupina z „VO“ späť do „B“, kde aktuálne vykonáva svoj trest.

Voľný čas sa snaží využívať zmysluplne. Sleduje televízne vysielanie, kde preferuje najmä spravodajstvo a športové prenosy, hráva spoločenské hry, počúva rozhlasové vysielanie, číta dostupné tlačoviny, rieši krížovky a posilňuje. Do spoločenských a kultúrno-zábavných aktivít organizovaných pre odsúdených sa počas výkonu trestu zapájal. Záujmové útvary resp. krúžkovú činnosť ponúkanú v rámci kultúrnoosvetovej činnosti ústavu využíva, bol aj členom športovo-kombinovaného krúžku.

Počas výkonu trestu prejavoval aktívny záujem o prácu, na základe čoho aj bol pracovne zaradený na viacerých pracoviskách v ústave. Bol zaradený na pracovisko Rieker - ručné šitie obuvi, pracovisko Alro - brúsenie komponentov pre automobilový priemysel. Zverené úlohy na oboch pracoviskách si plnil. Neskôr bol pracovne zaradený na pracovisko Zedko - triedenie elektroodpadu, z ktorého však bol vyradený z dôvodu nezvládnutia osvojenia si pracovných postupov. Ako pracovne nezaradený sa aktívne a dlhodobo zapájal do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného - udržiavanie čistoty a poriadku spoločných priestorov ústavu. Zverené pracovné úlohy si plnil k spokojnosti personálu ústavu. Dňa 18. 01. 2023 bol pracovne zaradený na nestrážené pracovisko mimo ústavu s dohľadom Confal 2. Na tomto pracovisku pracuje doposiaľ k spokojnosti nadriadených, bez zaznamenaných nedostatkov.

Odsúdený je slobodný, bezdetný. Sociálny kontakt s vonkajším prostredím udržiava formou korešpondencie s bývalou družkou Zuzanou Suchou a sestrou C. R.. Nárokové návštevy, videonávštevy a telefonovanie si neuplatňuje, o nárokové balíky požiadal. Prejavuje dostatočný záujem o udržiavanie extramurálnych vzťahov.

S odsúdeným boli realizované aj iné metódy a formy zaobchádzania. V rámci skupinových aktivít bol od 24. 09. 2019 do 03. 01. 2020 zaradený do terapeutickej skupiny - Kurz zvládania hnevu.

Doposiaľ nevykonal nariadené ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou, ktoré mu bolo zmenené z ústavného liečenia uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 2T/37/2015 zo dňa 22. 07. 2022. termín nástupu liečby určený doposiaľ nebol.

Resocializačná prognóza sa javí ako nepriaznivá a riziko recidívy trestnej činnosti je vysoké.

S poukazom na vysoké riziko sociálneho zlyhania bolo záverom konštatované čiastočné splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie, preto sa odsúdený neodporúča podmiennečne prepustiť.

Dňa 31. 08. 2023 bolo súdu doručené doplnenie žiadosti odsúdeného, kde uvádza, že po roku má nárok znovu žiadať o podmiennečné prepustenie. Pri podpisovaní svojho vyhodnotenia, ktoré mu robil ústav, sa dočítal, že ho neodporúčajú prepustiť, pričom od doby ako mal pojednávanie sa nič zlé nestalo. Bol zaradený do práce, jedenkrát bol odmenený a stále má správanie také aké vyžadujú. Vo výkone je už deväť rokov a štyri mesiace, nedá sa tam správať sa účelovo. Nedostal žiadne vysvetlenie prečo mu zmenili stredné zlyhanie na vysoké, preto sa obrátil na vedúceho výkonu trestu, no dosiaľ nebol predvedený. Žiada súd o porozumenie a zhodnotenie; za tých deväť rokov a štyri mesiace nespočetne veľakrát oľutoval svoj trestný čin, chcel by svoj život zmeniť k lepšiemu z tých posledných síl čo mu ostali. K žiadosti priložil i uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 4PP/16/2022 zo dňa 16. 05. 2022, ktorým súd žiadosť odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 2T/37/2015 zo dňa 24. 04. 2015 zamietol.

Súd vo veci podmiennečného prepustenia určil termín verejného zasadnutia a vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov a vypočul aj odsúdeného.

Odsúdený na verejnom zasadnutí súhlasil s vykonaním výsluchu formou videokonferencie. Na podanej žiadosti zotrval. Z tohto trestu sa ponaučil. V prípade, že mu súd dá šancu, bude sa vyhýbať trestnej činnosti a bude viesť riadny život.

Zástupca ústavu na výkon trestu odňatia slobody uviedol, že od vypracovania hodnotenia nedošlo k žiadnej zmene, na záveroch hodnotenia trvá.

Prokurátor vzhľadom na závery hodnotenia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a s poukazom na doterajší život odsúdeného vyplývajúci aj z odpisu Registra trestov má za to, že u odsúdeného nie je možné očakávať, že povedie riadny život žiadal návrh zamietnuť.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery všetkých uložených a nariadených trestov odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenia vyjadrujú predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu.

Odsúdený Z. R. v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody postupne mu uložený rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 2T/37/2015 zo dňa 24. 04. 2015 vo výmere 6 (šesť) rokov 10 (desať)

mesiacov a rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5T/140/2013 zo dňa 23. 05. 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2To/103/2014 zo dňa 23. 05. 2014 vo výmere 4 (štyri) roky, vždy so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený bol (vo veku 45 rokov, pričom aktuálne už viac než deväť rokov vykonáva trest) doteraz dvadsaťkrát súdne trestaný, za rôznorodú trestnú činnosť zahrňujúcu opakovane krádež i porušovanie domovej slobody, ako aj marenie výkonu úradného rozhodnutia, dokonca i lúpež či ublíženie na zdraví, pričom poškodenému úmyselne spôsobil ťažkú ujmu na zdraví. Už ako mladistvý bol opakovane odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody. Dvakrát mu bola daná šanca na vedenie riadneho života formou podmiennečného prepustenia z výkonu trestu s určením skúšobnej doby, avšak v oboch prípadoch bola nevyužitá, nakoľko odsúdený počas skúšobnej doby riadny život nevedol, v skúšobnej dobe sa teda neosvedčil a bol mu nariadený výkon zvyšku trestu odňatia slobody.

Ponaučením odsúdenému tak nebolo ani podmiennečné prepustenie ani odsúdenie v podobe uložených nepodmienečných trestov odňatia slobody.

Odsúdený sa nedopustil žiadneho priestupku.

Súdu je, samozrejme, známy nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 36/2022 zo dňa 24. 05. 2022, v ktorom je, okrem iného, deklarované, že posúdenie predpokladu riadneho vedenia života v budúcnosti nemôže predstavovať mechanický odkaz na predchádzajúcu kriminálnu minulosť, avšak v konkrétnom prípade je nutné na kriminálnu minulosť odsúdeného prihliadnuť. K páchaniu trestnej činnosti sa teda opakovane vracia a aj vzhľadom na osobu odsúdeného a postoj k páchanej trestnej činnosti je dôvodný predpoklad, že by tomu tak bolo i v prípade podmiennečného prepustenia na slobodu.

Ku dňu rozhodovania o žiadosti o prepustenie mal odsúdený 45 rokov, kedy výraznú väčšinu života žil kriminálnym spôsobom života, najneskôr od roku 1995 (kedy mal len sedemnásť rokov). Hoci má osvojené pracovné návyky a aj v súčasnej dobe je aktívny, nedá sa povedať, že by mu práca, prinášala osobný prospech, ktorý by ho odrádzal od páchania trestnej činnosti. Ani rodina, ktorá mu poskytuje relatívne pevné zázemie, mu nebránila v tom, aby páchal aj závažnú násilnú trestnú činnosť. Napriek kriminálnej minulosti je odsúdený prosociálne orientovaný jedinec, zapája sa do aktivít organizovaných ústavom, aktívne sa zúčastňuje vzdelávacej a osvetovej činnosti, no v podmienkach slobody zlyháva. Podľa názoru súdu má odsúdený trvácnu podporu rodiny, najmä sestry, ako i bývalej družky, no aj napriek tomu opakovane pácha trestnú činnosť.

Z hodnotenia ústavu na výkon trestu odňatia slobody mal súd za preukázané, že odsúdený preukazuje iba čiastočné polepšenie. Napriek dobe, ktorú strávil vo výkone trestu odňatia slobody, bol jedenásťkrát disciplinárne odmenený, pričom disciplinárne odmeny dosahoval len raz ročne (s výnimkou roku 2019, kedy bol počas kalendárneho roka odmenený trikrát a rokov 2015 a 2021, kedy bol odmenený dvakrát). Posledná odmena bola evidovaná takmer pred rokom.

K trestnej činnosti sa stavia kriticky len čiastočne. Motivácia odsúdeného, aby bol podmiennečne prepustený, ostala neodôvodnená. Okrem dôvodu podania žiadosti, ktorým bolo uplynutie lehoty, t. j. splnenie formálnej podmienky, malo byť dôvodom aj to, že chce žiť normálny, riadny život. Na verejnom zasadnutí odsúdený doplnil, že sa z trestu ponaučil, bude sa vyhýbať všetkému zlému a žiť ako sa má. Avšak nevedol žiadnu reálnu predstavu, ako to mieni urobiť. To, že participuje na programe zaobchádzania, že sa správa slušne voči personálu a spoluodsúdeným, ešte neznamená, že v podmienkach slobody bude jeho konanie totožné. Súď nepresvedčil, že on sám sa zmenil a zmenil životné priority a hodnoty, z ktorých by mohli vyplynúť záruky, že povedie riadny život. Rodina mu bola oporou aj pred nástupom do výkonu trestu, no neodradila ho od páchania trestnej činnosti. Preto je pre neho slabou motiváciou na osobnostné polepšenie a nápravu. Práve však výchovným pôsobením trestu odsúdený participuje na programe zaobchádzania, kedy prostredníctvom neho je napíňaný aj účel trestu. Odsúdený sa síce adaptoval v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody, no poučenie si z tohto svojho konania neodniesol, nakoľko v minulosti svoj život nezmenil. O skutočnej zmene jeho hodnôt a postoja súd nebol po vykonanom dokazovaní presvedčený a nemal to ani za preukázané, keďže aj v žiadosti a aj vo vlastnom prednese bol odsúdený stručný. Nijako nekonkretizoval dôvody podmiennečného prepustenia a zmeny jeho postoja.

Je však zistiteľné a aj preukázané, že odsúdený sa dopúšťal trestnej činnosti opakovane a systematicky. Už vo veku mladistvého bol odsúdený a následne bol odsúdený i opakovane, predchádzajúce odsúdenia mu teda vôbec neboli ponaučením.

Osobnosť odsúdeného, spôsob vedenia jeho života, jeho kriminálna minulosť (20 záznamov v registri trestov) a závažnosť spáchanej trestnej činnosti (čo do počtu opakovania skutkov ale aj ich závažnosti) v súhrne zakladajú dôvodnosť obavy, že by sa odsúdený na slobode mohol dopustiť ďalšej protispoločenskej činnosti.

Pri rozhodovaní o žiadosti, resp. návrhu o podmienene prepustenie je vždy dôležité skúmanie, či odsúdený doteraz vykonaným trestom preukázal nápravu a či je možné očakávať, že povedie riadny život. Podľa názoru súdu odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody ešte nedospel k prehodnoteniu životných priorít a k tomu dospeje až po tom, čo bude naďalej aktívne participovať na programe zaobchádzania.

Na základe vyššie uvedených skutočností má súd za to, že ďalší výkon trestu je u odsúdeného Z. R. potrebný a odôvodnený, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia a návrh odsúdeného o podmienene prepustenie zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať do 3 pracovných dní od oznámenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.